

Artikelen tellen 600 of 400 woorden (opinie@trouw.nl), lezersreacties (lezers@trouw.nl) maximaal 150. De redactie behoudt zich het recht voor bijdragen te weigeren, te redigeren of in te korten. Bijdragen worden ook via internet, databank of anderszins verspreid. Eventuele auteursrechten blijven berusten bij de schrijver. Inzendingen voorzien van naam, adres en telefoonnummer, ook de e-mails.

Oorlog voorkom je niet alleen met wapens

Als er miljarden zijn voor defensie, moet er ook geld zijn voor vredesbeleid. Daarmee kunnen we conflicten voorkomen, schrijft Dolph Kessler.

Dolph Kessler is publicist en documentair fotograaf

De Verenigde Naties staan op omvallen. Secretaris-generaal António Guterres sloeg onlangs alarm: Als lidstaten hun contributies niet volledig en op tijd betalen, kan de VN al deze zomer zonder geld zitten. Dat betekent bezuinigingen en een organisatie die haar werk steeds minder kan doen.

De oorzaak is bekend: sommige landen betalen structureel te weinig of te laat. Andere, zoals de VS, hebben bijdragen verlaagd, uitgesteld of geweigerd.

Juist nu internationale spanningen groeien, oorlogen voortduren en het internationaal recht onder druk staat, verzwakken we de enige mondiale organisatie die bedoeld is om internationaal recht en vrede te bevorderen. Dat is moeilijk te rijmen met het vaak uitgesproken belang van stabiliteit en veiligheid.

Hogere bijdrage aan VN

Het tekort dat ontstaat is daarom een absolute blamage. zeker als we tegelijkertijd afspreken 3,5 tot 5

procent van ons bruto binnenlands product uit te geven aan defensie. Meer wapens, meer materieel, meer militaire voorbereiding. Als dat kan, dan kan er óók geld vrijgemaakt worden voor vrede.

Het voorstel is simpel: Reserveer een deel, bijvoorbeeld 10 á 20 procent, van de extra defensie-uitgaven voor vredesbeleid. Dan kunnen we een hogere bijdrage aan de VN betalen en in eigen land investeren in kennisontwikkeling gericht op conflictpreventie en dialoog.

Oorlogslogica

Vrede staat onder druk, de dominante gedachte is: 'Als je vrede wilt, bereid je dan voor op oorlog.' De meesten van ons geloven daarin. Bewapenen, zorgen dat je sterker bent dan de tegenstander, de baas blijven. Het leidt tot toenemende escalatie die niet meer te stoppen is.

Uiteindelijk leidt dat een keer tot oorlog. In een wereld vol met kernwapens waarbij vrijwel alle conflicten een mondiale component hebben, kan dat ook een keer helemaal fout gaan. Dan levert het precies datgene op wat men zegt te willen voorkomen.

De logica van de vrede moet daarom het nieuwe narratief worden, als we tenminste willen dat onze kleinkinderen (en hun kleinkinderen) in een veilige wereld zonder oorlog kunnen leven.

Vrede kent een eigen logica: luisteren in plaats van escaleren, omgaan met machtsverschillen en historische grieven, begrijpen in plaats van vijandbeelden bouwen. Onderhandelen in plaats van domineren, compromissen sluiten, niet met twee maten meten en ook de eigen keuzes ter discussie durven te stellen.

Ook moeten we de VN weer die plaats geven die het verdient. Kennis over hoe oorlog ontstaat en op welke manier vrede behouden kan blijven is noodzaak in een wereld vol mon-

diale conflicten, kernwapens en het Startverdrag dat niet wordt verlengd.

Eén belang, één overtuiging

Nodig is een samenhangend netwerk van onderzoek, onderwijs en maatschappelijke organisaties dat zich richt op conflictpreventie en vreedzame oplossingen. Dat vraagt om samenwerking tussen universiteiten, vredesorganisaties, internationale netwerken en VN-gerelateerde instellingen. Verschillende smaken, maar met één gemeenschappelijk belang: een budget voor vrede.

En met één gezamenlijk overtuiging, namelijk dat de doorgaande militarisering bevraagd moet worden. En dat een tegengeluid waarbij het behoud van vrede voorop staat meer dan ooit nodig is. Naast een Militair Industrieel Complex hebben

De logica van vrede moet het nieuwe narratief worden

we ook een 'Vredes Kennis Complex' nodig.

Politiek gezien liggen hier kansen. Sinds kort kennen we een minderheidskabinet met wisselende meerderheden. Partijen die waarde hechten aan vrede en internationaal recht kunnen voorwaarden stellen. Extra defensie-uitgaven hoeven niet te worden afgewezen, maar kunnen worden gekoppeld aan structurele investeringen in vrede.

De keuze is namelijk niet óf bewapenen óf vrede. De vraag is of we bereid zijn om veiligheid breder te definiëren dan militaire macht alleen. Als we miljarden uitgeven aan wapens moeten we ook willen investeren in kennis die oorlog kan voorkomen.

